Wymagania edukacyjne

i sposoby sprawdzania osiągnięć

edukacyjnych z biologii

dla klasy 8 szkoły podstawowej

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć biologii w klasie 8, wynikających z realizowanego programu nauczania.

Treści nauczania	Niezbędne wymagania – wiedza i umiejętności				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Genetyka	• Wymienia przykłady czynników sprzyjających rozwojowi nowotworów (np. niewłaściwa dieta, składniki dymu tytoniowego, niewłaściwy tryb życia, promieniowanie UV, promieniowanie X, zanieczyszczenia środowiska, wirus HPV).	• Opisuje rolę DNA, • podaje liczbę chromosomów komórek człowieka, • przedstawia nowotwory jako skutek niekontrolowanych podziałów komórkowych, • opisuje dziedziczenie płci u człowieka.	• Opisuje strukturę DNA, • rozróżnia autosomy i chromosomy płci, • wyjaśnia znaczenie biologiczne mitozy i mejozy, • opisuje dziedziczenie jednogenowe, posługując się podstawowymi pojęciami genetyki (fenotyp, genotyp, gen, allel, homozygota, heterozygota, dominacja, recesywność).	• Podaje znaczenie procesu replikacji DNA, • opisuje budowę chromosomu (chromatydy, centromer), • wyjaśnia dziedziczenie grup krwi człowieka (układ ABO, czynnik Rh), • określa, czym jest mutacja oraz wymienia możliwe przyczyny ich występowania (mutacje spontaniczne i wywołane przez czynniki mutagenne), • podaje przykłady chorób genetycznych człowieka warunkowanych mutacjami (mukowiscydoza, zespół Downa).	• Określa znaczenie struktury podwójnej helisy w procesie replikacji DNA, • rozróżnia komórki haploidalne i diploidalne.

Treści nauczania	Niezbędne wymagania – wiedza i umiejętności				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Ewolucja życia	• Podaje przykłady doboru naturalnego i sztucznego.	• Wyjaśnia na przykładach, na czym polega dobór naturalny i sztuczny oraz przedstawia różnice między nimi.	• Przedstawia podobieństwa i różnice między człowiekiem a małpami człekokształtnymi jako wynik procesów ewolucyjnych.	• Przedstawia źródła wiedzy o przebiegu ewolucji.	• Wyjaśnia istotę procesu ewolucji organizmów.

Treści nauczania	Niezbędne wymagania – wiedza i umiejętności				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Ekologia i ochrona środowiska	• Wymienia żywe i nieożywione elementy ekosystemu, • analizuje zależności pokarmowe (łańcuchy pokarmowe i sieci troficzne), konstruuje proste łańcuchy pokarmowe (łańcuchy spasania) oraz analizuje przedstawione (w postaci schematu) sieci i łańcuchy pokarmowe, • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody.	• Wykazuje, że żywe i nieożywione elementy ekosystemu są powiązane różnorodnymi zależnościami, • analizuje oddziaływania antagonistyczne: konkurencję wewnątrzgatunkową i międzygatunkową, • przedstawia strukturę troficzną ekosystemu, rozróżnia producentów, konsumentów (I-go i dalszych rzędów) i destruentów.	• Opisuje cechy populacji (liczebność, zagęszczenie, rozrodczość, śmiertelność, struktura przestrzenna, wiekowa i płciowa), • analizuje oddziaływania antagonistyczne: drapieżnictwo i roślinożerność, • podaje propozycje racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.	• Analizuje oddziaływania antagonistyczne: pasożytnictwo, • analizuje oddziaływania nieantagonistyczne: mutualizm i komensalizm, • analizuje zakresy tolerancji organizmu na wybrane czynniki środowiska (temperatura, wilgotność), • przedstawia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z działań człowieka, w tym z antropogenicznej zmiany klimatu, a także sposoby zwalczania tych zagrożeń.	• Wyjaśnia rolę producentów, konsumentów (I-go i dalszych rzędów) i destruentów w obiegu materii i przepływie energii przez ekosystem.

Treści nauczania	Niezbędne wymagania – wiedza i umiejętności				
	ocena dopuszczająca *Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:*	ocena dostateczna *Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:*	ocena dobra *Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:*	ocena bardzo dobra *Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:*	ocena celująca *Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:*
Zagrożenia różnorodności biologicznej	• Podaje przykłady działań człowieka, które mają wpływ na różnorodność biologiczną.	• Opisuje wybrane formy ochrony przyrody w Polsce (parki narodowe, rezerwaty przyrody, ochrona gatunkowa, pomniki przyrody).	• Opisuje poziomy różnorodności biologicznej.	• Analizuje wpływ człowieka na różnorodność biologiczną.	• Uzasadnia konieczność ochrony różnorodności biologicznej, • uzasadnia konieczność stosowania różnych form ochrony przyrody dla zachowania gatunków i ekosystemów.

2. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów z biologii w klasie 8

Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- sprawdziany wiadomości,
- kartkówki,
- odpowiedzi ustne,
- projekty, prace długoterminowe,
- zadania domowe,
- zadania praktyczne (doświadczenia, obserwacje),
- praca na lekcji (np. karty pracy, konstruktywny udział w dyskusji).

Sprawdziany wiadomości:

Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przeprowadzane po zakończeniu każdego działu. Informacja o sprawdzianie zanotowana jest wcześniej w dzienniku lekcyjnym. Sprawdzian poprzedzony jest lekcją powtórzeniową, podczas której nauczyciel zwraca uwagę na najważniejsze zagadnienia. Sprawdziany wiadomości są obowiązkowe. Nieobecni uczniowie piszą sprawdziany w późniejszym terminie ustalonym z nauczycielem. Jeżeli uczeń nie przystąpi do pisania sprawdzianu w wyznaczonym drugim terminie, nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia go na lekcji, na której uczeń jest obecny.

Kartkówki:

Mają na celu sprawdzenie wiadomości i umiejętności z 1-3 ostatnich lekcji. Nie muszą być zapowiedziane. Czas trwania do 15 minut.

Odpowiedź ustna:

Obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę: zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem, prawidłowe posługiwanie się pojęciami, zawartość merytoryczną i sposób formułowania wypowiedzi.

Zeszyt przedmiotowy:

Uczeń w sposób estetyczny prowadzi zeszyt przedmiotowy do biologii. Posiada kompletne notatki z lekcji.

Uzupełnienie zaległego materiału:

Uczeń ma trzy dni na uzupełnienie zaległego materiału w przypadku co najmniej tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności. Uczeń uzupełnia braki we własnym zakresie, wybranymi przez siebie metodami (np. pozyskuje notatki z lekcji od innych uczniów z klasy).

Nieprzygotowanie do lekcji:

Uczeń ma prawo do jednokrotnego w ciągu śródrocza zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji (rozumianego jako brak wiedzy z obowiązkowych 3 ostatnich lekcji). O nieprzygotowaniu uczeń informuje na początku lekcji podczas sprawdzania obecności przez nauczyciela. Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia np. z bieżącego pytania ustnego oraz z niezapowiedzianej kartkówki.

Poprawa ocen cząstkowych:

Uczeń ma prawo do poprawy wszystkich ocen cząstkowych ze sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnej. Pierwszy termin poprawy nauczyciel ustala dla całej klasy. Kolejna poprawa jest możliwa po indywidualnym ustaleniu terminu z nauczycielem, który decyduje o formie poprawy oceny. Uczeń powinien poprawiać oceny na bieżąco.

Ocena śródroczna i roczna:

Do ustalenia oceny oceny śródrocznej lub rocznej brane są pod uwagę oceny cząstkowe ze wszystkich form sprawdzania wiedzy. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ani średnią ważoną ocen cząstkowych. Ocena roczna uwzględnia wszystkie oceny cząstkowe uzyskane przez ucznia podczas trwania całego roku szkolnego.

Skala procentowa:

0-29% - niedostateczny

30-49% - dopuszczający

50-69% - dostateczny

70-85% - dobry

86-97% - bardzo dobry

98-100% - celujący

3. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii. Szczegółowe warunki i tryb znajdują się w Statucie Szkoły.

Nauczyciele biologii w Szkole Podstawowej nr 61 w Krakowie